

DISTRIKTSPLAN FOR KANSTADFJORD OG VESTRE HINNØY REINBEITEDISTRIKT

1. Beskrivelse av distriktet

1.1 Administrative forhold og organisering

Reinbeitedistriktets grenser ble fastsatt i slutten av 1980 tallet etter sammenslåing av Kanstadfjord og Vestre Hinnøy Reinbeitedistrikt (rbd) som eget distrikt.

Distriktet ligger i sørlige og vestlige del av Hinnøya, og det grenser i nord mot Kongsvikdalen Rbd. Kommunene som distriktet er omfattet av er hele Lødingen kommune, deler av Kvæfjord kommune, samt de delene av kommunene Tjeldsund, Sortland, Andøy, Hadsel og Vågan som ligger på Hinnøya. Distriktet ligger både i Nordland og Troms fylke, men er underlagt Troms reinbeiteområde. Distriktet er et arbeidsfellesskap bestående av 4 siidaandeler. Etter tidligere distriktsfastsettelse ,med tre siidaandeler bosatt i Lødingen og en i Sortland.

Styret består av . Leder Peder I Hansen Buljo, : Styremedlemmer: Leif Arne Hansen, Arild Inga, Lars Roger Hansen, sekretær og kasserer: Ola Andersen.

1.2 Beite og driftsforhold

Beitebruk

Reinbeitedistriktet er geografisk oppdelt i 3 områder som har hver sin flokk. Disse flokkene blander seg svært sjelden sammen på grunn av topografien.

Kanstadfjord flokken:

Vår beite/kalvingsland:

Lødingenhalvøya, lavlandet og dalene rundt Kanstadfjorden og øst siden mot Gullsfjorden. Lavlandet og dalene på østsiden av Øksfjorden , Østpollen og inn mot Vestpollen. Bresjadalen. Vågedalen , Sneisdalen i Vestbygda. Dette er områder som blir tidlig snøfrie og har lite inngrep fra storsamfunnet.

Sommerbeite.

Høyfjellet på vest og østsiden av Kanstadjorden mot Gullsfjorden, høyfjellet mellom Vestbygda og Øksfjorden samt høyfjellsområdene på øst siden av Øksfjorden, Østpollen og inn mot Vestpollen.

Høstbeite.

Lavlandet og dalene på nord siden av Tjeldsundet fra Kåringen til Fiskefjorden, Kanstadjordeidet, Østerdalen Gullsfjordeidet, Moelvfjellet, Grytdalen, Nakken, Eidefjellet, Storolaheimen og Heggedalen.

Vinterbeite.

Lavlandet og fjellet i Vestbygda fra Sneisa til Fornes. Hennesheia, Blokken/djupfjordnesset og Djupfjorddalen Strielvdalen, Vangpollheia, Tverrelvdalen, Løbergsdalen.

Lødingshalvøya og nordsiden av Tjeldsundet mot Fiskefjorden er brukt som vinterbeite under snøfattige vintre.

Vestrehinnøy flokken:

Vår beite/kalvingsland.

Lavlandet og daler fra Buksnesfjorden til Kinn og lavlandet og daler fra Myrland til Kinn. Dette er områder som blir tidlig snøfrie og har lite inngrep fra storsamfunnet

Sommerbeite.

Høyfjellet og dalene mellom Kinn og Forfjorden.

Høstbeite.

Fjellet samt lavlandet og dalene mellom Godfjorden og Kvæfjorden.
Godfjordeidet , Sørfjorden, Myrlandsdalen, Forfjordalen, Langvassdalen.

Vinterbeite.

Kvalshaukmyrene, Osvoldalen, Strandheia, Reinsnes, Reinsnesdalen, Stammnes, Roksøy, Roksøydalen og nærliggende fjellområder. Under snøfattige vintrer benyttes området fra Buksnesfjorden til Lovika også som vinterbeite.

Raftsund flokken:

Vår beite/kalvingsland.

Lavlandet og dalene mellom Raftsundet og vestsiden av Øksfjorden. Vatnvågdalen, Tennfjordalen og Storfjell er spesielt brukt som kalvingsland og har lite inngrep fra storsamfunnet og er tidlig snøfritt. Enkelte år har denne flokken kalvet på Helgenesset og Lonkanfjorden og Forkledalen på nordsiden av Ingelsfjorden. Denne reinen er da blitt flyttet sørover etter kalving.

Sommerbeite.

Høyfjellet på vestsiden av hele Øksfjorden til Vestpollen i nord til Pollan i sør mot Raftsundet.

Høstbeite.

Fjellet og dalene mellom Raftsundet og Øksfjorden til Svartskardfjellet i nord.

Vinterbeite.

Lavlandet rundt hele området som ligger mellom Øksfjorden og Raftsundet - særlig sørvendte områder som Årsteinøya. På snøfattige vintre benyttes også Lonkanfjorden, Helgeneset, Ingelsfjorden, Lakselvfjellet og Bjerkenesfjellet som vinterbeite.

Deler av vinterhalvåret ser vi at nødvendigheten av tilleggsforing av basisflokk i området er nødvendig når de naturgitte forholdene er vanskelig som mye snø, nedising osv.

Dette gjelder spesielt bruk av grunn til anlegg som gjerder, hytter og slakteanlegg.

Distriktet har opparbeidet et helårs slakteri og nedskjæringsavdeling

1.3 Flyttleiene

For reindrifta er flyttleien viktig og de har etter reindriftloven et særlig vern. Etter til dels større inngrep, som veibygging, skogplanting, turistvirksomhet, vassdragsutbygging og lignende er enkelte flyttleier blitt vanskelig å benytte. De fleste av flyttleiene går f. Eks langs eller krysser veier i distriktet. Ved behov stenges veier midlertidig.

Det er et viktig moment å si at selv om flyttleiene er antegnet på kart så vil disse være noe flytende. Reinen følger ikke en strek på kartet. Flyttleiene i distriktet er beskrevet nærmere i arealbrukskartet. Se eget vedlegg.

1.4 Anlegg og motorferdsel

Distriktet har 12 gjerdeanlegg pr. i dag (se arealbrukskartet) og et helårs slakteri. Vi har pr. i dag 3 av anleggene godkjente og godkjenning vil bli iverksatt så snart som mulig for de resterende.

Det vil utarbeides planer for et eventuelt foringsgjerd i Lødingen Vestbygd. Beitesituasjonen vil og virke inn på å sette opp midlertidige foringsanlegg når det kreves.

Distriktet benytter snøscootere og Atv i driften.

Det vil bli laget eget kart for barmarkstraseer (se arealbrukskart).

Disse traseene benyttes til transport av materiell, utstyr og proviant.

Atv brukes og til driving av flokk og eventuelle andre

arbeidsoppgaver herunder inspeksjon av området, søk etter

skadede dyr, sporing av eventuelle rovdyr, dyr på avveie når det

kreves. Reinbeitedistriktet begrenser bruken til det mest

nødvendige.

1.5 Inngrep og forstyrrelse

Reinbeitedistriktet ligger i et av Nord Norges tettest befolkede områder, noe som medfører til dels store forstyrrelser og mye aktivitet i distriktet. Dette setter spesielle krav til distriktet om å tilpasse seg omgivelsene.

Enkelte inngrep har blitt konfliktfylte og reindriften har som regel blitt den tapende part. Arealtapene har etter hvert blitt omfattende og det kan vanskeliggjøre en forsvarlig drift. Vi kan bl.a vise til flyttveisaken til Lødingshalvøya, omregulering på Nes fort, Lofast utbyggingen og hyttebygginger.

Reindriften ønsker en bedre dialog med de berørte kommunene angående arealbruken i området.

Det største inngrepet vi har i distriktet er den store barskogplantingen som er gjort de siste tiårene. Vi klarer ennå ikke å se for oss de konsekvensene som denne plantingen vil få for reindriften, men det er på det rene at store områder vil bli ødelagt for

lang tid fremover. I dag merker vi det spesielt i Lødingen Vestbygd der et stort område ved Saltvannet er blokkert av granplanting. Vi vil oppfordre myndighetene/ skogsetaten til å pålegge skogeierne til å stille skogen, slik at skadene for reindrifta blir minst mulig.

Reinbeitedistriktet ble stevnet av Oddmund Enoksen og flere grunneiere på Strand / Kringelen i Vesterålen våren 2020. Grunneierne mente at reinbeitedistriktet ikke hadde rett til reinbeite på deres private eiendommer. Dessverre ble det tap i tingretten for reinbeitedistriktet, vi har anket saken til lagmannsretten og den kommer opp i juni 2021.

Det er også mulighet for en lignende rettsak i Vågan kommune. Majoriteten av grunneiere i Østre Vågan har skrevet under på et dokument, som legger grunnen for en fremtidig stevning av reinbeitedistriktet og vår rett til reinbeite på privat grunn i Østre Vågan.

Tapet i tingretten kan føre til en dominoeffekt av rettsaker på hele Hinnøya i forhold til retten til å utøve reindrift på privat grunn. Det er også en stor fare for at denne saken vil skape presedens for beiterettighetene i hele det samiske reinbeiteområdet.

Derfor er det svært viktig at reinbeitedistriktet vinner i lagmannsretten.

Ved et eventuelt tap vil bordet være dekket for en oppstyking av beiterettighetene i store deler av reinbeitedistriktet. Det bør også nevnes at reindrifta på Hinnøya har vært og er fortsatt en premissgiver for opprettholdelse av samisk kultur, språk og næringsutøvelse . Og vil være meget truet ved et eventuelt tap i tingretten.

Dette er uten sidestykke den mest alvorlige rettighetskamp som den samiske reindrifta på Hinnøya har opplevd i moderne tid.

Nytt havneavsnitt i Sortland kommune er i en planleggingsfase. Det er ønske om å bygge ut Kringelnesset og Kringelbukta, styret går i dialog med Sortland kommune.

Gullkista pukkverk skal fornye konsesjonen og utvide driftsareal. Reinbeitedistriktet bør forbedre tidligere avtale, ihht avbøtende tiltak og eventuell kompensasjon for tapt beiteareal.

Oppgradering av kraftlinje Fiskøy- Kanstadbotn, samt ny kraftstasjon Oldervika. Dette er et stort arealinngrep som vil forstyrre reindrifta i hele barmarkssesongen, og har en influenssone langt utenfor traseen. Det er planlagt 15-20 helikopterløft pr mastepunkt, bruk av gravemaskiner og atv. Samt en brakkerigg på vestsiden av Nedre Kobbedalsvann. Planlagt oppstart var juni-2021, men dette er utsatt på ubestemt tid. Det er en god dialog med statnett angående avbøtende tiltak og kompensasjon.

Hålogalandspakken har fått finansiering og har en sannsynlig oppstart i 2022. Dette er et OPS prosjekt, dvs stor sannsynlighet for utenlandske entrepenører. Denne saken må følges opp av styret slik at vi får gode avbøtende tiltak og erstatning.

Andøy kommune er i oppstartsfasen på vannverk Finnsetervannet til bygdene i Forfjorden. Sametinget har i forståelse med reinbeitedistriktet sendt innsigelse på tiltaket. Fordi : Andøy kommune nekter å anerkjenne reindriftens tilstedeværelse i Finnseterdalen, det være seg kalvemerkingsgjerde og annen infrastruktur. Det har vært kalvemerkingsgjerde i Finnseterdalen siden 1957.

En annen årlig forstyrrelse er jakthundprøvene. Det blir lagt bånd på store områder og alternativene for reinen blir å rømme til fjells. Det bør stilles spørsmålstegn om arrangørene er økonomisk ansvarlig for merarbeid og tap. Disse prøvene avvikles som regel i en tid på året da kalvingen foregår.

Distriktet ser også med bekymring på den eksplosive økningen i scootertrafikken som skjer i distriktet. Vår erfaring er at den vanlige brukstrafikken med snøscooter ikke er til noe særlig hinder for reindriften, men det er en enorm økning av ukontrollert kjøring som pga terrenget er til stor ulempe for reindriften. Terrenget i distriktet består for det meste av trange daler. Rein som beiter i disse dalene blir presset til fjells av scootertrafikken, noe som igjen medfører at reinen kan gå tapt i snøskred og dårligere beiter. Distriktet mister også oversikten og kontrollen på dyrene. Distriktet imøteser at kommunene gjennomfører en så streng og restriktiv snøscooterpolitikk som mulig. Det er beklagelig at myndighetene i liten grad greier å følge opp lovene som gjelder. For reindriften sin del så rammes vi hardt av denne manglende oppfølgingen.

Distriktet ser også med bekymring på den ukontrollerte utmarkskjøringen i området. Dette gjelder både med snøscooter og med Atv.

1.6 Rovdyrtap og andre tap

Distriktet ser med bekymring på økningen av rovdyrbestanden. Ørn har vært her lenge, men vi ser at i de senere årene så har det vært en betydelig økning i bestanden noe som vi har merket på dårlig kalvetilgang. Her i distriktet har vi registrert 20 hekkende Kongeørnpar og 90 havørnpar. Dette vil si at her er en bestand på ca 350 fugl.

De siste årene er det i tillegg observert gaupe på Hinnøya. Dette er dokumentert gjennom sikre observasjoner og tap. Vi mener at det er yngling og vi ønsker ikke at det skal bli en bestand av dette rovdyret på øya.

Tapene av fødte kalver har i enkelte år har utgjort om lag 70% av produksjonen.

1.7 Produksjon, reintall og vekststruktur

Bakgrunnen for tallmaterialet som fremkommer i de følgende tabeller er hentet fra Ressursregnskap for reindriftsnæringen og er basert på tallene fra 2019 / 2020

Totalt slakteuttak	Totalt slaktekvantum	Slakteprosent	Slakteuttak pr.livrein	Produksjon pr. livrein
Antall dyr	Antall kg.	% av vårflokk	Kg/dyr	Kg/dyr
157	4910	11%	3,4	3,4

Fordeling av slaktedyr

Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt
Okserein	Simlerein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slakting	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	Antall slaktedyr
18%	37%	45%	77%	23%	48%	52%	0%	157

Slakteuttaket har i de senere år gått ned på grunn av store tap

Gjennomsnittlig slaktevekter for okserein, simlerein og kalv.

Slaktevektene er basert på data fra registrert slakteri. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningen er gitt i parentes

Okse > 2 år	Okse 1-2 år	Simle > 2 år	Simle 1-2 år	Kalv
54,1 (24)	35 (21)	39,6 (18)	39,6 (18)	21,4 (54)

Reintall pr. 31.03. 2021 i Kanstadfjord og Vestre Hinnøy

Reinbeitedistrikt

1425 dyr.

2. Framtidig utnytting av distriktets beiteressurser

Distriktet er svært arbeidskrevende, fordi det må drives med tre separate flokker. Dette gjøres for å utnytte distriktets ressurser best mulig.

Distriktet har et fastsatt øvre reintall på 1550 vinterrein. Dette tallet kan reguleres internt i distriktet sett i forhold til slaktevekter, dyrenes kondisjon og beiteressurser. Dette tallet er fastsatt i henhold til den nye reindrifftsloven. Dette vil være en løpende diskusjon i distriktet.